

REGLEMENTAREA UTILIZĂRII TIC ÎN INSTRUIRE PRIN DOCUMENTE INTERNE

REGULATION OF ICT USE IN EDUCATION THROUGH INTERNAL DOCUMENTS

*Adela LEBEDIUC, grad didactic I,
Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale
ORCID: 0009-0004-5444-3963
adelalebediuc@gmail.com*

CZU: 37:004 DOI: 10.46727/c.03-04-11-2023.p230-234

Abstract

In this article we refer to the importance of communication information technologies in education and to the system of documents that regulate processes in the institution, such as procedures and instructions. In modern conditions, optimal management is impossible without institutional documentation. The procedures, internal instructions and other normative acts contribute both to the establishment of unique requirements for each process, as well as to the objectivity, transparency and veracity of the results obtained. Each educational institution will determine the number of regulations, procedures, instructions it needs to ensure the efficient operation of all its systems and the achievement of processes at the accepted quality level. The system of internal documents is customized depending on the size and specificity of the institution, the types and complexity of activities. The integration of ICT resources in education is beneficial and leads to an increase in school performance, but also to a faster, more efficient collaboration between teachers and students. Technologies are extremely useful because they stimulate complex processes and phenomena that no other teaching medium can capitalize on so well.

Key-words: *information technologies, quality, course, procedure, instruction.*

Etapa contemporană este marcată de digitalizare, ce determină un nou tip de abordare a procesului educațional prin intermediul noilor tehnologii ale comunicării și informației.

Integrarea resurselor TIC în educație este benefică și duce la o creștere a performanțelor școlare la orice treaptă: gimnazială, liceală, profesional tehnică, etc. Utilizarea tehnologiilor informaționale în școală nu trebuie să fie limitată doar la domeniul informaticii; ci trebuie să se regăsească și în cadrul tuturor disciplinelor, într-un mod rațional și eficient. Iar în condițiile de pandemie, utilizarea acestor tehnologii a devenit oportună.

În cadrul *Instituției Publice Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale* (CEITI), care este o instituție de învățământ profesional tehnic, cu programe combinate în domeniul de competență al tehnologiilor informaționale, cu atribuții în domeniul prestării serviciilor educaționale de formare inițială și continuă, utilizarea instrumentelor TIC este indispensabilă la toate etapele procesului instructiv – educativ. Concentrarea pe utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor de către profesori și de către cei instruiți devine o prioritate. Instrumentele TIC se utilizează în procesul de predare-învățare-evaluare pe larg la toate disciplinele de studii.

Pentru asigurarea calității și creșterea performanțelor elevilor, în cadrul instituției se pune accent pe:

- baza tehnico – materială,
- formarea continuă a angajaților,
- elaborarea, aplicarea actelor interne (strategii, regulamente, proceduri, instrucțiuni).

Pentru desfășurarea procesului de studii sunt utilizate sălile de clasă, laboratoarele, sediul firmelor dotate de exercițiu, toate dotate cu calculatoare. Fiecare sală de studii este dotată cu calculator, televizor sau proiector. Catedrele dispun de proiectoare și laptopuri, care pot fi

utilizate în cadrul procesului didactic, iar pentru pregătirea demersului didactic, catedrele sunt dotate cu calculatoare, imprimante, copiatoare, scanere, etc.

Cadrelle didactice participă activ la cursuri de formare continuă privind digitalizarea procesului educațional. Pentru diseminarea informației și consultații individuale profesorii folosesc resurse web, forum-urile și aplicațiile de email pentru corespondența dintre profesor – elev. TIC permite eficientizarea organizării activităților din cadrul orelor. Un rol important în acest sens o au rețelele de socializare, unde elevii au format grupuri de diseminare și distribuire a informației.

În condiții moderne, un management optim este imposibil fără o documentație instituțională. Un document bine alcătuit, care cere și determină o executare eficientă și eficace, este un indicator al culturii manageriale. Un sistem de documente interne bine gestionat asigură funcționarea și dezvoltarea instituției de învățământ. [1, p. 6]

Sistemul de documente ce reglementează procesele în instituție, cum ar fi procedurile, instrucțiunile, elaborate corespunzător și aplicate practic, pot oferi mai multă certitudine profesorilor și elevilor în a acționa corect și de a realiza pe deplin procese complexe și importante.

Un suport modern și eficient pentru procesul de predare-învățare-evaluare, obligatoriu utilizat în cadrul instituției CEITI, este platforma **Moodle**, unde profesorii plasează suporturi de curs și alte materiale didactice utile pentru unitățile de curs din *Planul de învățământ*, care sunt acoperite de alte resurse TIC (prezentări, filmulețe, etc).

În scopul eficientizării procesului instructiv asistat de calculator și pentru ca profesorii și elevii să cunoască și să respecte niște cerințe unice în demersul didactic, în cadrul instituției au fost elaborate mai multe documente reglatorii interne:

- ✓ *Instrucțiunea privind crearea cursurilor electronice pe platforma Moodle;*
- ✓ *Procedura operațională Organizarea și desfășurarea examenelor de promovare asistate de calculator;*
- ✓ *Instrucțiunea privind elaborarea subiectelor și a probelor de evaluare pentru examenele asistate de calculator.*

Instrucțiunea este un act normativ ce indică modul de îndeplinire a unei sarcini de lucru realizată de către persoane concrete; descrie succesiunea acțiunilor necesare pentru obținerea unui rezultat concret în conformitate cu standardele/norme stabilite; descrie modul de aplicare a unor norme și reguli. [1, p. 35]

Instrucțiunea privind crearea cursurilor electronice a fost elaborată cu scopul de a acorda sprijin cadrului didactic în vederea creării cursurilor electronice pe platforma Moodle a CEITI și conține o serie de recomandări și cerințe menite să faciliteze organizarea și structurarea adecvată a conținutului didactic digital în cadrul cursului electronic. Ea se aplică de cadrele didactice din cadrul CEITI, ce asigură realizarea procesului de predare-învățare-evaluare la toate programele de formare profesională, atât la componenta liceală, cât și la componenta profesională.

Astfel, conform instrucțiunii, *Cursul electronic* conține obligatoriu următoarele secțiuni:

- *Introducerea* – plasată la începutul cursului și conține informații generale despre curs;
- *Conținutul cursului* – structurat în funcție de succesiunea și logica unităților de învățare, conținuturile sunt segmentate în funcție de unitățile de învățare prevăzute de curriculum și se realizează pe teme sau unități de învățare, astfel încât fiecare unitate logică conține resurse

didactice digitale în diverse formate, sarcini de învățare, care vor dezvolta competențele prevăzute de curriculum modulului, autoevaluare/evaluarea curentă/sumativă;

➤ *Studiu individual* – aici elevii încarcă sarcinile realizate pentru lucrul individual, dar poate fi atașat ca sarcină pentru tema la care se referă studiul individual.

➤ *Evaluare finală/Examen/Feedback* - conține toate materialele destinate evaluării finale aprobate la ședința catedrei (proba teoretică, proba practică, matricea de specificații, barem de evaluare și notare) și un chestionar adresat elevilor privind gradul de satisfacție al acestora față de materialul studiat, activitățile realizate, explicațiile și etica profesorului pe parcursul orelor, etc. Din chestionarele aplicate elevilor, rezultatele evaluării de către CEIAC, deducem că utilizarea TIC sporește claritatea expunerii materialului, motivarea elevilor.

Toate resursele și activitățile didactice se proiectează în conformitate cu actele normative în vigoare, Curriculum și Planul de lungă durată al disciplinei. Cursurile electronice conțin următoarele tipuri de instrumente cu ajutorul cărora elevul interacționează cu materialul didactic și pe parcursul lecției:

- instrumente de comunicare (forum, chat, Google Meet, Jitsy, Zoometc.),
- instrumente de evaluare (teste, lucrări, laboratoare virtuale, etc.),
- instrumente de feedback (chestionare, feedback, sondaje, etc.),
- resurse (cărți, pagini, link-uri, fișiere din calculator în diverse formate, etc.)

În anul de studii curent toți profesorii au creat cursuri pe Moodle la toate obiectele, unde sunt plasate atât suporturile teoretice, cât și lucrările individuale, iar examenele au fost desfășurate asistat de calculator, subiectele testelor generate din banca de itemi.

Procedurile sunt parte a funcționării unei instituții de învățământ, oglindesc politicile, valorile și principiile acesteia. Procedurile sunt necesare pentru ca angajații să cunoască exact cum funcționează lucrurile și să acționeze în mod organizat, să știe când și cum să se implice, ce comportamente se așteaptă de la ei în cadrul anumitor procese ale instituției.

Procedura este un act normativ intern care documentează modul specific de realizare a unei activități sau a unui proces repetitiv desfășurat la nivelul instituției (procedură sistemică) sau la nivelul unei/mai multor subdiviziuni (procedură operațională). [1, p. 30]

Procedura operațională Organizarea și desfășurarea examenelor de promovare asistate de calculator, aprobată prin hotărârea consiliului de administrație, stabilește:

- modalitățile de organizare și desfășurare a examenelor de promovare asistate de calculator;
- cerințele față de structura testului de evaluare;
- cerințele tehnice ce vor fi respectate de elevi în procesul desfășurării examenului asistat de calculator;
- instrumentele de evaluare: obiective, matrice de specificație;
- punctajul și calcularea mediei notei.

Procedura se aplică de către cadrele didactice și elevii din cadrul CEITI, ce asigură realizarea procesului de evaluare finală la disciplinele de specialitate la toate programele de formare profesională.

Pocedura dată stabilește măsurile generale utilizate în procesul de examinare în cadrul examenelor de promovare asistate de calculator:

- Organizarea și desfășurarea examenelor de promovare asistate de calculator va fi desfășurată utilizând exclusiv platforma instituțională **Moodle**, de care dispune CEITI, cu respectarea prezentei proceduri;
- Examenele de promovare asistate de calculator se vor desfășura cu prezență fizică, în sălile de calculatoare CEITI;
- Calculatoarele sau laptopurile din sala de susținere a examenelor de promovare vor fi conectate la internet și cu pachetul software necesar preinstalat conform cerințelor;
- Elevul va fi supravegheat de către examinator pe tot parcursul desfășurării examenului;
- În timpul examenului, elevului îi este interzis să dețină asupra sa alte mijloace de informare și comunicare;
- Pentru a reduce fraudarea examenului, testul se va desfășura în Safe Exam Browser;
- Pe parcursul desfășurării examenului, profesorul va asigura un cadru adecvat, prin asigurarea unui mediu corect, a liniștii necesare, a posibilităților egale de exprimare și cu asigurarea oportunităților egale de prezentare pentru toți candidații;
- Dacă din motive tehnice (ex. pană de curent electric, lipsă conexiune internet), elevii nu pot accesa probele examenului, atunci acestora li se va asigura un alt interval orar în aceeași zi sau în următoarele zile.

De asemenea procedura stabilește cerințele metodologice față de probele de evaluare, modul de acordare a notelor în procesul de desfășurare a examenelor asistate de calculator și de solicitare a contestației, în cazul când elevul nu este de acord cu punctajul și nota primită.

Reglementările prezentei proceduri sunt aplicabile exclusiv susținerii examenelor asistate de calculator.

Examenul asistat de calculator se organizează în scopul evaluării finalităților de studiu ale unității de curs studiate pe tot parcursul semestrului și poate fi desfășurat în funcție de specificul disciplinei și la decizia catedrei.

Instrucțiunea privind elaborarea subiectelor și a probelor de evaluare pentru examenele asistate de calculator stabilește tipul de probe, componentele acestora, timpul acordat fiecărei probe.

Examenul asistat de calculator va avea două probe susținute:

Proba teoretică – un test generat din banca de itemi Moodle al cursului (nivel cunoaștere și înțelegere funcțională);

Proba practică – aplicație practică, problemă, studiu de caz, fișe, tabele, scheme, etc., care vor fi rezolvate și încărcate de către elev în timpul stabilit pe platforma Moodle (nivel integrare/soluționare a problemelor).

Instrucțiunea stabilește componentele probelor de evaluare:

✓ *Matricea de specificații* – instrument utilizat pentru selectarea numărului și tipurilor de itemi în funcție de complexitatea competențelor specifice supuse evaluării.

Matricea de specificații reprezintă un instrument tabelar ce ghidează și facilitează procesul de selectare a numărului și tipurilor de itemi în funcție de complexitatea competențelor profesionale cognitive, nivelul de stăpânire a cărora este supus evaluării.

Accentuăm faptul că în dependență de specificul disciplinei și modul de organizare a probei de evaluare, modelul recomandat al matricei de specificații se poate modifica.

✓ *Testul propriu-zis* (conținutul testului) – test electronic (generat din banca de itemi Moodle)/document ce conține itemi și informații referitoare la cotarea acestora, care va fi distribuit elevilor.

✓ *Baremul de corectare* – document ce conține schemele de cotare și informații referitoare la convertirea punctelor în note a probei de evaluare scrisă.

✓ *Sarcina practică* – conține descrierea detaliată a unor sarcini practice pe care trebuie să le efectueze elevul, care pot fi: aplicație practică, problemă, studiu de caz, fișe, tabele, scheme etc.

✓ *Fișa de evaluare* – conține criteriile și indicatorii de evaluare, destinat examinatorului prin care evaluează sarcinile practice realizate de elev.

Menționăm faptul că toate materialele de evaluare se examinează la ședința catedrei și se prezenta spre aprobare directorului adjunct pentru instruire și educație cu două săptămâni înainte de sesiune.

Procedurile, instrucțiunile interne și alte acte normative contribuie atât la stabilirea unor cerințe unice pentru fiecare proces, cât și la obiectivitatea, transparența și veridicitatea rezultatelor obținute. De fapt, fiecare instituție de învățământ va stabili numărul regulamentelor, procedurilor, instrucțiunilor de care are nevoie pentru a asigura funcționarea eficientă a tuturor sistemelor sale și realizarea proceselor la nivelul de calitate acceptat. Sistemul de acte interne este particularizat în dependență de mărimea și specificul instituției, de tipurile și complexitatea activităților.

Putem spune astfel că integrarea resurselor TIC în educație este benefică și duce la o creștere a performanțelor școlare, dar și la o colaborare mai rapidă, mai eficientă între cadre didactice, elevi și nu numai. Concentrarea pe utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor de către profesori și de cei elevi devine o prioritate. Tehnologiile informaționale de comunicare nu trebuie să fie doar un instrument pentru a prezenta conținuturile existente într-o altă manieră, trebuie să ducă la modificarea modului de gândire și stilului de lucru la clasă al profesorilor. Tehnologiile sunt extrem de utile, deoarece stimulează procese și fenomene complexe pe care niciun alt mijloc didactic nu le poate valorifica atât de bine.

În concluzie, putem afirma că pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate trebuie să conștientizăm că rolul tehnologiei în activitatea didactică este foarte important și să orientăm elevii pe traseul utilizării utile și eficiente a tuturor aplicațiilor tehnologice noi.

Bibliografie

1. BEZEDE, R. (coord.), CHICU, V., LÎSENCO, S. Managementul documentației instituției. Ghid pentru managerii instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, Chișinău, 2021. 67 p. Disponibil: <http://aed.org/storage/books/December2021/YbcFeNDXim8zfx3HQ0D9.pdf>
2. GLOBALA, A. Metodologia implementării noilor Tehnologii Informaționale în procesul de studiere a disciplinei universitare „Tehnici de programare”. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2018. 172 p. ISBN 978-9975-76-236-6.
3. VREMĂROIU, N. Instrumente TIC în activitatea didactică și managerială. In: New Projects, 2017. ISSN 2065-7781 Disponibil: <https://revista.newprojects.org/>